

החוג לארכיאולוגיה

מידע לנרשמים תשעה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי משנה ב' בלבד)

חוג לימודים למ"א ולימודים לתואר דוקטור לפילוסופיה

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת החוג לארכיאולוגיה היא להקנות לתלמידיו ידע רחב ומקיף במגוון הנושאים הקשורים לארכיאולוגיה ולתרבות החומרית של ארץ ישראל, של ארצות אגן הים התיכון והלבנט. בוגרי החוג הרוצים בכך מקבלים הכשרה לעבודה ארכיאולוגית בחפירות, בסקרים ובמעבדות, בהתאם לבחירת מסלול הלימודים. כמו כן יכולים הבוגרים להשתלב בעבודה במוזיאונים לארכיאולוגיה, בהוראה בבתי ספר (שיעורי של"ח), בתיירות בארץ ובעולם וכו'.

בחוג ניתן ללמוד מגוון רחב מאוד של נושאים, בהתאם למספר הגדול של נושאי המחקר בהם מתמחה הסגל האקדמי. התרבות החומרית הקדומה של א"י בפרט ואגן הים התיכון בכלל נלמדת בשני מישורים שונים. הראשון הוא כרונולוגי, ובו נלמדים העולם הפרהיסטורי, העולם של תקופות המקרא (תקופות הברונזה והברזל), תרבויות יוון ורומי (החל בתקופה הארכאית, דרך התקופות הקלאסית וההלניסטית וכלה בתקופות הרומית והביזנטית) והעולם של ימי הביניים מראשיתו בכיבוש המוסלמי של האזור ועד ימי ממלכות הצלבנים. בלימודים ניתן דגש מיוחד לשיטות המחקר החדשניות, ובהתאם לכך המישור השני הוא מישור נושאי, ובו נלמדים תחומים המשולבים במחקר הארכיאולוגיה המודרני. אלה כוללים בין השאר (לפי סדר א"ב): ארכיאולוגיה (חקר עצמות בעלי חיים עתיקים), ארכיאומטלורגיה (חקר מתכות וחקר חומרים וטכנולוגיות עתיקות), גיאוארכיאולוגיה, נמלים ואתרי חוף, פלינולוגיה (חקר אבקות פרחים מאובנות), שיטות לשיחזור הסביבה והאקלים ושיטות תיארוך. כמו כן החוג מקיים תכנית ייחודית בתחום שימור אתרים ארכיאולוגיים ומורשתם.

ניתן ללמוד במסלול חד-חוגי (החל משנה ב'), או במסלול דו-חוגי עם כל חוג שמאפשר לימודים במסלול הדו חוגי באוניברסיטה. אנו ממליצים על שילוב עם חוגים קרובים כגון: אנתרופולוגיה וסוציולוגיה, גיאוגרפיה ולימודי הסביבה, היסטוריה, היסטוריה של עם ישראל, לימודי ארץ ישראל ומקרא, אך ניתן לשלב גם עם חוגים אחרים כגון לימודי מחשב וסטטיסטיקה. בין התכניות המשולבות החוג מציע למשל: תואר ראשון בארכיאולוגיה ימית, ארכיאולוגיה ומקרא וארכיאולוגיה ואמנות.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג. החוג מקבל בברכה מועמדים המבקשים לעבור מאוניברסיטאות אחרות, ממכללות וחוגים אחרים. החוג רשאי לדרוש ממועמדים אלה לימודי השלמה בהתאם לנסיבות. בנוסף אנו מבקשים מכל התלמידים והמועמדים לבוא לייעוץ אישי אצל יועץ הב"א של החוג או אצל ראש החוג.

תלמיד יוכל ללמוד במסלול החד-חוגי רק לאחר שסיים בהצלחה את כל שיעורי שנה א' בחוג לארכיאולוגיה בממוצע משוקלל של 80 לפחות, ועמד בתנאי המעבר של שנה א' בחוג השני. לכל מועמד למסלול החד-חוגי יערך ראיון אישי. תכנית הלימודים האישית של כל תלמיד תאושר על ידי יועץ הב"א.

המסלול הדו-חוגי 119101-14-01

מבנה הלימודים:

התלמיד יצבור בחוג 60 נקודות במשך שנות לימודיו במסלול הדו-חוגי. החוג מגלה גמישות רבה באפשרויות הפתוחות בפני הלומדים. בהתאם, ניתן לבחור בהרכב שיעורים כללי, או (כפי שאנו ממליצים) להתמחות בתקופה / נושא: העידן הפרהיסטורי, תקופת המקרא, התקופה הקלאסית, ימי הביניים, ארכיאולוגיה ים-תיכונית, מדעי הארכיאולוגיה (עם מגוון אפשרויות וביניהן ארכיאולוגיה, תרבות ואוכל, ארכיאולוגיה, שיחזור סביבה ואקלים, חומרים בארכיאולוגיה, טכנולוגיות עתיקות ושימור אתרים ארכיאולוגיים).

במסלול הדו-חוגי יתקיימו שני אפיקי לימוד:

אפיק מקצועי: במסגרת אפיק זה ילמדו התלמידים קורסים אשר יעניקו להם בסוף התואר תעודת חופר (תעודה זו מוכרת על ידי רשות העתיקות וחשובה למי שמתעתד לעסוק בארכיאולוגיה). התלמידים ילמדו סך הכול 60 נקודות בחוג. מתוך ה- 60 נ"ז חובה לקחת 6 נקודות המורכבות משיעורים טכניים הנדרשים ל"תעודת החופר".

אפיק רגיל: במסגרת אפיק זה יילמדו התלמידים 60 נקודות במסגרת החוג, מתוכן ניתן לבחור עד 12 נקודות מתוך רשימת קורסים בחוגים אחרים שתוצע על ידי החוג. רשימה זו תכלול קורסים מחוגים כגון: ציוויליזציות ימיות, מקרא, תולדות האמנות, גיאוגרפיה, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל, מדעי המחשב ועוד.

המסלול החד-חוגי 119102-14-01

למסלול החד-חוגי ניתן להצטרף רק בשנה ב' עם ממוצע ציונים של 80 לפחות. במסלול החד-חוגי התלמיד יצבור 74 נקודות בלימודים החוגיים ו-46 נקודות מחוגים אחרים (קורסים הקשורים לתחום ההתמחות), במניין הקורסים מחוגים אחרים יכללו הקורסים מהחוג השני בשנה א'. חוץ משנה א' הקורסים יהיו מדרג 2 ו-3 בלבד, כולל סמינריון אחד.

דרישות נוספות למסלול הדו חוגי והחד חוגי:

1. סיורים וחפירות – במהלך לימודי הב"א יידרשו התלמידים להשתתף ב-15 ימי סיורים וב-30 ימי חפירה לימודית (10 ימים לכל תקופה).
2. השתתפות בסמינר המחלקתי בשנה ג' (לא נחשב במניין בנקודות הכולל לתואר).
3. השתתפות בקורס המתקדם "קריאה וכתובה מדעית" (לא נחשב במניין בנקודות הכולל לתואר).

משך הלימודים:

משך הלימודים בשני המסלולים הוא עד שלוש שנים

תוכניות לימוד מיוחדות:

תוכנית ב"א דו-חוגית למורי דרך מוסמכים בשיתוף עם החוג לגאוגרפיה (119101-14-02):

החוג לארכיאולוגיה והחוג לגיאוגרפיה ולימודי סביבה מקיימים תוכנית משותפת במסלול דו-חוגי לתואר ראשון המיועד למורי דרך מוסמכים. המסלול נועד להרחיב את הבסיס המקצועי והידע בתחומי עיסוקם ולאפשר להם לזכות בתעודה אקדמית לצד רישיון העיסוק בהוראת דרך. התוכנית כוללת הכרה של 30 נ"ז מתוך 120 נ"ז לתואר ב"א מלא. ההכרה מבוססת על לימודי הארכיאולוגיה, ההיסטוריה והגיאוגרפיה בקורס מורי דרך. במסגרת לימודיו בחוג יחויב התלמיד להשתתף באופן פעיל בסיורים (6 ימי סיור), סקרים וחפירות לימודיות (15 ימי חפירה, 5 בכל מדור).

מועמדים למסלול זה יתקבלו ללא פסיכומטרי ועל סמך תעודת בגרות בממוצע 75 ומעלה וראיון עם ראש החוג או עם יועץ הב"א.